

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา

THE RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATORS' ETHICS
AND SCHOOL ADMINISTRATION OF THE SCHOOL UNDER THE CHACHOENGSAO
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE IN MUANG DISTRICT,
CHACHOENGSAO PROVINCE

พรหมพิริยะ พนาสนธิ*

Phrompiriya Panarson

กรปภา เจริญชันษา**

Kronpapar Charoenshuns

ชัยการ วาทะงาม***

Chaiyakran Watha-Ngam

อรวรรณ ชมชัยยา***

Orawan Chomchaiya

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา (2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประชากรคือครูผู้สอนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงาน

*ดร.พรหมพิริยะ พนาสนธิ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Ppanarson @ yahoo.com, โทร. 095-747-3458

** ดร.กรปภา เจริญชันษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

***ดร.ชัยการ วาทะงาม กองบังคับการตำรวจปราบปราม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

***รศ.ดร.อรวรรณ ชมชัยยา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา อำเภอมะนัง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 444 คน เครื่องมือคือแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (5-Levels Rating Scale) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราในอำเภอมะนัง จังหวัดฉะเชิงเทราต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราในอำเภอมะนัง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราในอำเภอมะนัง จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับสูงทางบวกที่ระดับนัยสำคัญ .01

คำสำคัญ : จริยธรรมของผู้บริหาร การบริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

Research subject “The relationship between administrators’ ethics and school administration of the schools under the Chachoengsao Primary Educational Service Areas Office in Muang District, Chachoengsao Province” had 3 objectives: (1) to study the teachers’ opinion level toward ethics of schools’ administrators under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office, Muang District, Chachoengsao Province; (2) to study teachers' opinions level towards schools’ administration of administrators under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office, Muang District, Chachoengsao Province; (3) to study the relationship between ethics of administrators and the schools’ administration of administrators under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office, Muang District, Chachoengsao Province. The population consisted of 444 teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office, Muang District, Chachoengsao Province. The instrument was a 5-levels rating questionnaire. The statistics for data analysis were percentage, mean, and standard deviation and the hypothesis was tested by Pearson Product-Moment Correlation Coefficient.

The results of the research were as follows: (1) the respondents teachers’ opinions level of schools under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office in Muang District, Chachoengsao Province towards the ethics of the school administrators was at a high level in overall;

(2) the respondents teachers' opinions level toward the school administration of the administrators under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office in Muang District, Chachoengsao Province, was at a high level in overall; (3) the relationship between the school administrators' ethics and the school administration of administrators under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office in Muang District, Chachoengsao Province, was at a positive high level at significant level of .01

Keywords : Ethic of Administrator, School Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศ สถานศึกษา หรือโรงเรียน เป็นสถานที่สำคัญในการพัฒนาคนให้ออกไปสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ พระเทพเวที (ปยุตต์ ปยุตโต, 2533 : หน้า 19) ที่กล่าวว่า บุคคลที่จะมาช่วยเหนี่ยวรั้งความเสื่อมโทรมทางคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมของคนในสังคมให้น้อยลง และพัฒนาให้ดีขึ้นได้ นอกจากพระภิกษุสงฆ์แล้วเห็นจะไม่มีใครสามารถทำได้ดีไปกว่าบุคลากรทางการศึกษา เช่น ผู้บริหารการศึกษา อันได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ อธิการบดี และครูในสถาบันการศึกษาต่างๆ อย่างแน่นอน บุคคลเหล่านี้จะต้องช่วยกันอบรมสั่งสอนศิษย์ในสถาบันการศึกษาทั้งด้านความรู้และคุณธรรมอย่างเต็มที่ เสียสละ และโดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษาต้องระลึกอยู่เสมอว่า “สอนคนอื่นอย่างไร ต้องทำให้ได้อย่างนั้น” นั่นคือ ผู้บริหารการศึกษาทุกคน จะต้องยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ทำตนเป็นแบบอย่างคนอื่นในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ ผู้บริหารในฐานะผู้นำของโรงเรียนที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการบริหารจัดการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาชาติบ้านเมือง ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติหรือมีคุณลักษณะเป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานทุกคน โดยเฉพาะต้องมีคุณธรรมในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน และปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน เพื่อที่จะพัฒนาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2542 : หน้า 1) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีคุณภาพ คือบุคคลที่มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะ มีความชำนาญการ มีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล แต่ที่เหนือสิ่งอื่นใด คือ ความมีคุณธรรมในจิตใจ และมีจริยธรรมที่น่าเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติอันสำคัญที่จะเป็นส่วนเสริมให้ผู้บริหารนั้นสามารถครองตน ครองคน และครองงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา พ.ศ. 2540 ในมาตรฐานที่ 8 ระบุให้ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีหน้าที่แนะนำ ตักเตือน ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากรในองค์กร ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความยุติธรรม และบุคลิกภาพ ซึ่งจะ

ส่งผลต่อการยอมรับของบุคลากร ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาต่อการบริหารงาน การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารคือการเป็นผู้มี จริยธรรมดี นั่นเอง (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2542 : 22)

การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น มักขึ้นกับลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำและการใช้อำนาจของผู้บริหารในการใช้อิทธิพลที่ทำให้บุคลากรยินยอมทำตามความต้องการของตน คุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคลากรโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ มีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน(สุมาพร ทำทอง :1) ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการบริหารงาน เพราะผู้นำเป็นตัวแทนองค์กร เป็นจุดรวมพลังของบุคคลในองค์กร เป็นบุคคลหรือกลุ่มคนที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจจากสมาชิกในแต่ละสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่นำพาหมู่คณะให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อำนาจที่เขามีในการโน้มน้าวและกระตุ้นให้สมาชิกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ (ณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2551 : 120)

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหาร พบว่า ปัญหา คือ เรื่องของการวางตน การสร้างศรัทธาให้เป็นที่ยอมรับระหว่างผู้บริหารและครู ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณการเงินให้เป็นไปตามระเบียบราชการ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ไม่เพียงพอ อำนาจการบริหารงานของผู้ช่วยผู้บริหารไม่เบ็ดเสร็จ ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุกับบริษัทห้างร้านการสร้างภาวะผู้นำ การสร้างความยอมรับด้วยการใช้แรงจูงใจด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การเสริมแรง การให้รางวัล คำชม การสนทนาพูดคุย ปรับความเข้าใจ การบริหารความเปลี่ยนแปลงจัดการกับความเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป การใช้ความรู้ความสามารถหรือคุณวุฒิที่มีอยู่ไปใช้ในการบริหารงาน การอาศัยกฎระเบียบ การสร้างความเป็นกันเองแสดงความเป็นพวก การวางแผนการหาวิธีแก้ปัญหา การทำตัวอย่างปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้เห็น การรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสแก่บุคลากรทุกฝ่าย การบริหารความขัดแย้ง และการใช้หลักธรรม คุณธรรมผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในด้านบริหาร และคุณภาพของสถานศึกษาที่ต้องดูแลรับผิดชอบอยู่ โดยมีผลต่อสังคม นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทักษะการบริหารงานฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะการบริหารงบประมาณ หลักสูตรการพูดในที่ชุมชนที่มุ่งเน้นให้มีการฝึกพูดให้มากขึ้นและให้ตรงกับเหตุการณ์ที่ผู้บริหารจะต้องไปพบในสถานการณ์จริง รวมถึงการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะพบในองค์กร และการเรียนรู้การปฏิบัติตนเมื่อต้องทำพิธีต่าง ๆ โดยเฉพาะศาสนาพิธี หลักการบริหารความขัดแย้ง การบริหารการเปลี่ยนแปลง เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร และการเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง (Case Study)

จากปัญหาเรื่องของการวางตน การสร้างศรัทธาให้เป็นที่ยอมรับระหว่างผู้บริหารและครู ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณการเงินให้เป็นไปตามระเบียบราชการ ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ย่อมต้องเกี่ยวพันโดยตรงกับจริยธรรมของผู้บริหารโดยเฉพาะในของรั้วของสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องประพฤติเป็นแบบอย่างให้กับครูและนักเรียนยอมรับ กล่าวคือผู้บริหารการศึกษาทุกคนจะต้องยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมทำตนเป็นแบบอย่างคนอื่นทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ ผู้บริหารในฐานะผู้นำของโรงเรียนที่มี

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการบริหารจัดการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาชาติบ้านเมือง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวและสถานการณ์ของการบริหารโรงเรียนในปัจจุบันที่การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาปรากฏเป็นข่าวอยู่เนืองๆ ทั้งการเบียดบังเงินค่าอาหารกลางวันเด็ก การสมรู้ร่วมคิดกับผู้ประมูลโครงการต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้เกิดเม็ดเงินส่วนต่างจำนวนมากแล้วเบียดบังมาเป็นของตนเอง เช่นการสร้าง/ซ่อมแซมอาคารโรงเรียน รั้ว ห้องน้ำ แม้แต่การเบียดบังเงินส่วนต่างของเงินค่าอาหารกลางวันและค่านมสดพร้อมดื่มของนักเรียน ทำให้คณะผู้วิจัยจึงต้องการตรวจสอบว่าจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับใดตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญร่วมกับผู้บริหารในการสร้างความสำเร็จให้กับวงการการศึกษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับสูงทางบวก

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง (Cross Sectional Design)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 แนวคิดเรื่องจริยธรรมของผู้บริหาร ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2547) ซึ่งเน้นการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านการครองตน (2) ด้านการครองคน และ (3) ด้านการครองงาน

2.2. แนวคิดเรื่องการบริหารสถานศึกษาผู้วิจัยใช้แนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 : มาตรา 39 ซึ่งมีกรอบในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ (1) การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ (2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล (4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 444 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2562)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มโดยวิธี การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน ซึ่งใช้หลักการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เคอร์ซีและมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970 p. 608) และดำเนินการสุ่มโรงเรียนในขั้นแรกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากนั้นสุ่มชั้นที่สองโดยสุ่มข้าราชการครูโดยวิธีการสุ่มแบบชั้น ภูมิอย่างเป็นสัดส่วนตามจำนวนครูของแต่ละโรงเรียนจากที่สุ่มได้ในขั้นแรก (Proportional Stratified Random Sampling)

4. ตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรที่ 1 คือ ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย

- (1) ด้านการครองตน
- (2) ด้านการครองคน
- (3) ด้านการครองงาน

4.2 ตัวแปรที่ 2 คือ ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย

- (1) การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ
- (2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ
- (3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล
- (4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบสอบถามประเภทปลายปิด (Closed form) เพื่อเลือกตรวจสอบรายการ (ล้วน สายยศและอังคณา.2536)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัดระดับความคิดเห็นของครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบสัดส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ไคเคิร์ท (Likert's five rating scale) (Likert, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543, 114-115) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัดระดับความคิดเห็นของครูของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารมีลักษณะเป็นแบบสัดส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ไคเคิร์ท (Likert's five rating scale) (Likert, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543, 114-115) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือทำการวิจัยในครั้งนี้โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อนำไปศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับ

การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา

6.2 สร้างแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยกำหนดประเด็นและรายการเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 โดยตอนที่ 2 สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน และตอนที่ 3 สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร 4 ด้าน

6.3 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objectives Congruence : IOC) ที่เขียนขึ้นในแบบสอบถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- (1) ต้องจบ ป.โท ด้านการศึกษา
- (2) ต้องเข้าใจเรื่องที่ทำ เกี่ยวข้องเรื่องวิจัยที่ทำ
- (3) ผู้ที่แตกฉานในภาษาไทย

การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548)

6.4 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและนำมา ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน

6.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) โดยกำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป จึงถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

6.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

7. การรวบรวมข้อมูล

7.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7.2 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 210 ชุด พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยไปยังครูผู้สอนของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยได้ดำเนินการจัดส่งและนํารับในสัปดาห์ถัดไปด้วยตนเอง

7.3 การเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยวิธีการรับคืนด้วยตนเอง

7.4 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 การจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว (2545: 23 – 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(2) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยกำหนดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545: 23 – 24) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) หาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหาร กับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กล่าวคือถ้าเป็นไปในทางบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน และการพิจารณาขนาดของความสัมพันธ์จากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ของ กาญจน์ (2556: 166) ดังนี้

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .90 – 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .70 - .89 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .50 - .69 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .30 - .49 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสหสัมพันธ์ มีค่า .01 - .29 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ถ้าค่าสหสัมพันธ์มีค่า 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

9.1 สถิติที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

2) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1994: 169)

9.2 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าร้อยละ (Percentage)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$)

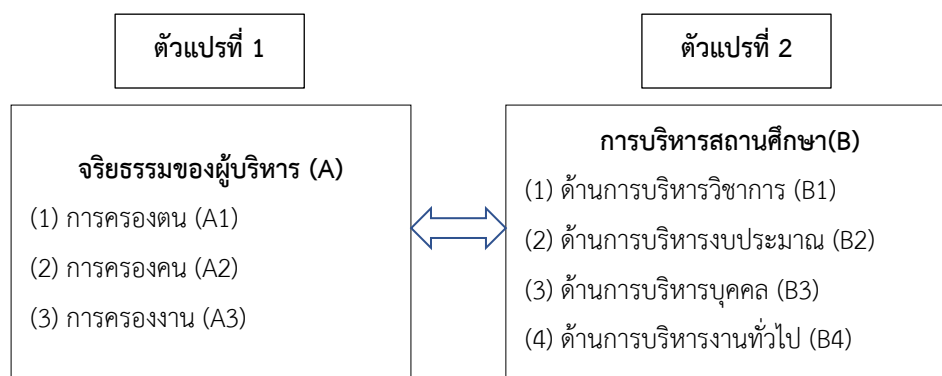
3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

9.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

กรอบความคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาจริยธรรมของผู้บริหาร ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2547) ซึ่งเน้นการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตทั้งทางด้าน (1) การครองตน (2) การครองคนและ (3) การครองงาน ว่ามีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 : มาตรา 39 ซึ่งมีกรอบในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ (1) การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ (2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล และ(4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป ผู้วิจัย จึงได้นำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้และประมวลเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1: กรอบความคิดในการวิจัย

สรุปการวิจัย

1 ระดับความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทราต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้

ดังนี้ (1) การบริหารงานงบประมาณ (2) การบริหารงานบุคคล (3) การบริหารงานวิชาการ และ (4) การบริหารงานทั่วไป

3. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับสูง ($r_{AB} = .73$) ทางบวกที่ระดับนัยสำคัญ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของครูผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทราต่อจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากจริยธรรมในการครองตนเป็นรายข้อตามความคิดเห็นของครู พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความละเอียดและเกรงกลัวที่จะกระทำผิดระเบียบ กฎหมาย มีความประพฤติตนดีงามตามหลักศีลธรรมและไม่ทำตัวเป็นนักเลงผู้หญิงผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนนั้นเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องข้อระเบียบกฎหมาย เนื่องจากได้รับการพัฒนาตนเองในการอบรมสัมมนาและหาความรู้ในเรื่องระเบียบใหม่อยู่เสมอ และยึดถือหลักธรรมในการครองตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยการยึดถือปฏิบัติ ศีล 5 เป็นประจำ และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ฯพณฯ เปรม ติณสูลานนท์ (2548: 2) กล่าวว่า จริยธรรมการบริหารภาครัฐจะไม่มีทางเกิดผลสำเร็จได้ถ้าผู้บริหารไม่มีจริยธรรม เพราะการบริหารภาครัฐจะไม่มีทางเกิดผลสำเร็จได้ ถ้าผู้บริหารไม่มีจริยธรรม เพราะการบริหารยึดหลักกฎหมายเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี คุณธรรมและจริยธรรม จึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคม และชาติบ้านเมือง ผู้นำ ที่ใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงาน ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคมหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ นุชนวลรัตน์ (2550) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง จริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นต่อจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม ไผ่โสภะ (2543) ได้ศึกษา พฤติกรรมการครองตน ครองคนและการครองงาน ตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า พฤติกรรมการครองตน ครองคน และการครองงานตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านซึ่งประกอบด้วย การครองตน การครองคน และการครองงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ยังมีการอบรมและพัฒนาผู้บริหาร

อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการบริหารอย่างมืออาชีพ นอกจากนั้นโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ยังเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีชื่อเสียงมายาวนาน ทำให้บุคลากรที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการบริหารในระดับสูงซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากประวัติการทำงานของผู้ได้รับการแต่งตั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (2546) ที่กล่าวว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 8) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัย ฉวีวรรณ เจริญลาก (2550: 94–95) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการบริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ตามความคิดเห็นของครู ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาครูมีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ถึงแม้ว่าด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ ครูมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเหตุผล คือ โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติประจำปีเพื่อจัดสรรงบประมาณ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอันดับมากกว่ารายข้ออื่น สอดคล้องกับคู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ว่าด้วยอำนาจหน้าที่สถานศึกษาตามกฎหมายการศึกษา การประสานงาน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งการควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาเป็นไปตามกฎหมายระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ตามมาตรา 39(2) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1, 2554) และสอดคล้องกับคู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ด้านงบประมาณ คือ การจัดตั้งรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาตามกฎหมาย

ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด และบทบาทคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงบประมาณ คือให้ความเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 13) นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย คำประดิษฐ์ (2547: 28) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญในการปรับตัวไม่หยุดนิ่ง ต้องพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การ รูปแบบบริหารงาน และการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนมีความรู้ เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การสอนที่เหมาะสม ครูต้องสร้างกระบวนการและวิธีการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ทั้งเนื้อหาวิชาและคุณธรรมจริยธรรม เพราะกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนจะเป็นวิธีการที่ติดตัวนักเรียน สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทราอยู่ในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญ .01 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมและการบริหารสถานศึกษาแล้วจะพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมบุรณ์ สุทธิโม เรื่องคุณธรรมกับผู้บริหารการศึกษา (2557: 172-176) ซึ่งสรุปผลการวิจัยถึงหลักการอริปไตย 3 ว่า ประกอบด้วย (1) อัตตาธิปไตย ที่ถือว่าตัวเองเป็นใหญ่ (2) โลกาธิปไตย ที่ถือว่าผู้อื่นเป็นใหญ่ และ(3) ธรรมาธิปไตย ที่ถือว่าการถือธรรมเป็นใหญ่ หรือเป็นหลักที่สำคัญที่ยึดเอาความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง นั่นคือนักบริหารประเภทนี้ต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือนักบริหารต้องทำหน้าที่บริหารตน บริหารคน และบริหารงาน กล่าวคือ (3.1) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา น่าจะเป็นบุคคลที่ รู้ตนว่าตัวเองมีอะไรเป็นความเด่นหรือเป็นข้อได้เปรียบและรู้ความด้อยอันเป็นข้อจำกัด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา จึงเป็นผู้สำรวจตนเองอยู่เสมอเพื่อให้สามารถครองตนได้อย่างเหมาะสมตามความคิดเห็นของครูผู้สอน (3.2) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา น่าจะเป็นบุคคลที่ รู้คน ซึ่งหมายถึงเป็นผู้มีความรอบรู้เกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานว่าใครมีความสามารถด้านใดเพื่อจะได้ใช้คนให้เหมาะกับงาน นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษายังน่าจะรู้จักจริตของคน ซึ่งประกอบด้วย รากจริต โทสจริต โมหจริต สัทธาจริต พุทธิจริต และวิตกจริต จึงทำให้ในสายตาของครูผู้สอนที่ร่วมงานด้วยในแต่ละโรงเรียนมีทัศนะว่าผู้บริหารของตนเองสามารถบริหารคนได้ดี (3.3) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ยังน่าจะเป็นบุคคลที่ รู้งาน ซึ่งหมายถึงความรอบรู้เกี่ยวกับงานในความรับผิดชอบ นอกจากนั้นยังเป็นบุคคลที่ รู้เท่าและรู้ทัน กล่าวคือเป็นบุคคลมีความรอบรู้เกี่ยวกับงานว่ามีขั้นตอนอย่างไร มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนอื่นอย่างไร รู้เท่าทันเหตุการณ์เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ความรู้เกี่ยวกับงานจึง

ได้แก่ความรู้เท่าและความรู้ทัน ทำให้ในสายตาของครูที่ร่วมงานด้วยจึงมีทัศนคติที่ดีต่อผู้บริหารที่ตนเองร่วมงานด้วยว่าเป็นผู้ที่มี “คุณธรรมจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา” ค่าความสัมพันธ์จึงออกมาในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมในการครองคน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในการครองคน โดยให้คำแนะนำครูเพื่อประโยชน์ต่อครู ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องปฏิบัติงาน รับผิดชอบร่วมกับครูในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ จูงใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และสร้างความเข้าใจอันดีกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งจะทำให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวผู้บริหารส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานตามคำสั่งหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารทั่วไปมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป เช่น มอบหมายความรับผิดชอบให้ครูเป็นผู้ดูแลและมีอำนาจตัดสินใจในเบื้องต้นได้ไม่ต้องรอแต่การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาแต่เพียงฝ่ายเดียว เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การบริหารให้แก่ครูผู้สอน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์พฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษาด้านการครองคนกับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นั้นหมายความว่า พฤติกรรมในการครองคนของผู้บริหารครูจำนวนหนึ่งยังไม่สนใจนัก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกให้ชัดเจนถึงความรอบรู้ในเรื่องงานและปฏิบัติตนให้เป็นทั้งผู้บังคับบัญชาและเป็นที่ปรึกษาให้กับผู้บังคับบัญชาเหมือนพี่คอยช่วยน้อง ตลอดจนการเลือกมอบหมายงานให้เหมาะสมกับงานในแต่ละหน้าที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของครูผู้สอน จึงจะก่อให้เกิดคุณภาพในการครองคนเพิ่มมากขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อนำผลมาสังเคราะห์เป็นแนวทางในการปฏิบัติตัวของผู้บริหารสถานศึกษา

8.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านจริยธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเขตอื่น ๆ ในเชิงเจาะลึกเพื่อค้นหาข้อเสนอทางทฤษฎีจากฐานราก(Grounded Theory) อีกทางหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการสังเคราะห์หาแนวทางปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมอบพลังอำนาจให้กับครูผู้สอน (Empowerment) ในการบริหารสถานศึกษาโดยพิจารณาประเด็นการ Empowerment การบริหารให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมของแต่ละพื้นที่

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:กระทรวงศึกษาธิการ
- กรมสามัญศึกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ.
- กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ เจริญลาก. (2547). ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนใน เขตเทศบาล
- ตำบลไพศาลสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
- บัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ณัฐพันธ์ เขจรันท์. (2551). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546ก).การบริหารโรงเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- เปรม ตินสุตานนท์. (2558). จริยธรรมของการบริหารภาครัฐ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ปกกา
- กรากฎาคม 2558.
- พระเทพเวที. (ประยุทธ์ ปยุตโต).(2533). การพัฒนาจริยธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระเมธีธรรมาภรณ์. (ประยุทธ์ ธรรมจิตโต). (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม จริยศาสตร์ และจริยศึกษา.
- กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชวรมนี. (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2528). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ: มหา
- จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ
- (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. <http://krukob.com/web/1-97> (Online) 6/10/63
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2542
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร:
- สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สามัญศึกษา, กรม. (2528). คู่มือปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา
- ลาดพร้าว.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2542). คุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: สมาธรรม.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
- Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.